

Maakatastriseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Maakatastriseaduse muutmine

Maakatastriseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 1 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(2) Kataster on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu.“;
- 2) paragrahvi 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:
„2¹) Elektrooniline kataster on katastri pidamiseks kasutatav infosüsteem (edaspidi infosüsteem).“;
- 3) paragrahvi 3 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „algdokumentide“ tekstiosaga „, andmete“;
- 4) paragrahvi 4 lõike 2 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „tunnuse“ sõnadega „ning katastripidaja märke selle olemasolul“;
- 5) paragrahvi 4 lõikes 3¹ asendatakse sõna „riskasutuse“ sõnaga „vahetuse“;
- 6) paragrahvi 4 lõike 4¹ esimeses lauses asendatakse sõna „riskasutuse“ sõnaga „vahetuse“;
- 7) paragrahvi 5 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(4) Katastri ja kohaliku omavalitsuse andmekogu andmevahetuse korral vahetatakse käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud andmeid elektrooniliselt. Andmevahetuse korraldamiseks sõlmivad katastri vastutav töötleja ja kohaliku omavalitsuse andmekogu vastutav töötleja lepingu.“;
- 8) paragrahv 5¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 5¹. Andmevahetus teiste andmekogudega
Andmevahetus teiste andmekogudega toimub seaduse alusel või Vabariigi Valitsuse määratud juhtudel ja ulatuses. Sellisel juhul sõlmivad katastri vastutav töötleja ja andmevahetuses osaleva andmekogu vastutav töötleja andmevahetuse korraldamiseks lepingu.“;
- 9) seadust täiendatakse §-ga 5² järgmises sõnastuses:
„§ 5². Isikuandmete töötlemine katastris

(1) Katastripidajal on õigus töödelda isikuandmeid ulatuses, mis on vajalik käesolevas seaduses ja teistes seadustes sätestatud ülesannete täitmiseks.

(2) Katastripidajal on õigus töödelda järgmisi andmeid:

- 1) füüsilise isiku ees- ja perekonnanime, isikukoodi või sünniaega, elukoha- ja kontaktandmeid;
- 2) andmeid perekonnaseisu ja kooselulepingu sõlmimise kohta;
- 3) andmeid eestkoste ja teovõime kohta;

- 4) andmeid isiku surma kohta;
- 5) andmeid varasuhte ja abieluvaralepingus või kooselulepingus sisalduvate varaliste õiguste kohta;
- 6) andmeid pärija ja pärimisõiguse kohta;
- 7) esindusõigust ja kinnisasjaga seotud õigusi tõendavaid andmeid;
- 8) juriidilise isiku ärinime ja staatuse, registrikoodi, asukoha- ja kontaktandmeid.“;

10) paragrahvi 9 täiendatakse lõigetega 2⁶ ja 2⁷ järgmises sõnastuses:

„(2⁶) Katastripidaja teeb piiratud asjaõiguse kohta katastrisse informatiivse märke „Piiratud asjaõiguse kanne vajab katastriandmete muutmise tõttu täpsustamist“ juhul, kui piirandmete parandamise või piiri kindlakstegemise käigus tuvastatakse, et piiratud asjaõiguse ruumiline asukoht ei vasta selle kohta tehtud registrikannetele.

(2⁷) Käesoleva paragrahvi lõikes 2⁶ nimetatud märke tehakse nähtavaks selle kinnistu kinnistusraamatu registriosa kolmandasse jakku, milles piiratud asjaõiguse kanne vajab ruumiandmete alusel täpsustamist. Kui märke tehakse registriossa, kuhu piiratud asjaõigus on kinnistusraamatu järgi kantud, märgitakse märke juurde piiratud asjaõiguse kande number. Kui märke tehakse registriossa, millele piiratud asjaõigus ruumiandmete järgi ulatub, kuid kuhu seda õigust kinnistusraamatu järgi kantud ei ole, märgitakse märke juurde, et kinnistusraamatu kanne selles registriosas puudub.“;

11) paragrahvi 12 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „ruumiandmed“ sõnadega „ja märged“;

12) paragrahvi 15 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „andmete“ sõnadega „tähtajatuks“;

13) paragrahvi 15¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Elektroonilisse katastrisse kogutud käesoleva seaduse § 9 lõike 2 punktis 7 nimetatud isikuandmeid säilitatakse tähtajatult. Tähtajatult säilitatakse katastrikande aluseks olevates dokumentides sisalduvad menetlusosaliste kontaktandmeid üksnes ulatuses, mis on vajalik menetluse läbiviimise, teavitamise ja kaasamise ning katastrikande õiguspärasuse tõendamiseks.“;

14) paragrahvi 15¹ lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „Katastrisse“ sõnadega „kogutavate andmete täpsem koosseis ja nende säilitamise täpsemad tähtajad ja tingimused, andmekogu logide pidamine ja säilitamine ning katastrisse“;

15) paragrahvi 16 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Katastripidaja teeb maamõõtjale maakorraldustoimingu tegemiseks kättesaadavaks puudutatud katastriüksustega seotud käesoleva seaduse § 5² lõike 2 punktides 1 ja 3–8 nimetatud andmed.“;

16) paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Maamõõtja on kohustatud kustutama või hävitama käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel saadud isikuandmed viivitamata pärast maakorraldusest tulenenud muudatuste kandmist kinnistusraamatusse või menetluse lõpetamist kinnistusraamatusse kannet tegemata, kui nende edasiseks säilitamiseks ei ole seaduslikku alust.“.

§ 2. Asjaõigusseaduse muutmine

Asjaõigusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 54 lõike 2 teist lauset täiendatakse pärast sõna „kokkuleppele“ sõnadega „, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti“;

2) paragrahvi 226 pealkirja täiendatakse pärast sõna „andmine“ sõnadega „, teise registriossa ülekandmine“;

3) paragrahvi 226 täiendatakse lõigetega 3¹ ja 3² järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kui isiklik kasutusõigus, mille ese on avalikes huvides vajalik tehnovõrk või -rajatis, tuleb kinnistute ühendamisel, maakorraldustoimingu tegemisel või piiriandmete parandamisel üle kanda teise kinnistu registriossa ning ülekantava õiguse järjekoha säilimine ei ole võimalik, kantakse õigus üle piiratud asjaõiguse omaja notariaalselt kinnitatud või digitaalselt allkirjastatud avalduse alusel. Kanne tehakse esimesele vabale järjekohale. Kandeks ei ole vaja kinnistu omaniku nõusolekut.

(3²) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud toimingu käigus kantakse teise kinnistu registriossa üle mitu isiklikku kasutusõigust, võivad nende õiguste omajad omavahelise digitaalselt allkirjastatud või notariaalselt kinnitatud kokkuleppega määrata üksnes nende õiguste omavahelise järjekoha. Selline kokkulepe ei või muuta teiste kinnistusraamatusse kantud õiguste järjekohasuhet.“.

§ 3. Kinnistusraamatuseaduse muutmine

Kinnistusraamatuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud andmete muutumisel, kui sellega ei kaasne kinnistu piiride muutumist looduses, asendatakse need andmed registriosa esimeses jaos automaatselt.“;

2) paragrahvi 15 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed muutuvad maakorraldustoimingu või katastriandmete parandamise käigus, märgib maakatastripidaja kinnistamisavalduses registriosade kaupa registriosa kolmanda jao kannete kehtima jäämise, kustutamise või ülekandmise.“;

3) paragrahvi 34¹ lõiget 7 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) avaldaja taotleb õiguse või märkuse kustutamist, mille tähtaeg on möödunud.“;

4) paragrahvi 49³ lõike 4 esimeses lauses asendatakse sõna „kinnistamisavaldusele“ sõnadega „algdokumendile ja dokumendile, mille alusel soovitakse asjaõiguse sisu tõendada“;

5) paragrahvi 62¹ täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kui kinnistamisavalduse alusel tehtud kanne ei vasta selle aluseks olevale kinnistamisavaldusele, kannab kinnistamiseks pädev isik kinnistusregistrisse ametiülesande korras vastuväite ebaõige kande parandamise tagamiseks ja teatab sellest puudutatud isikutele, määrares neile mõistliku tähtaja vastuväidete esitamiseks.“;

6) paragrahvi 74 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Kinnistustoimikuga võib tutvuda kinnistu omanik, notar, katastripidaja, kohtutäitur, kohus ja järelevalveõiguslik asutus.“;

7) paragrahvi 77¹³ lõikest 1 jäetakse välja sõnad „I jao“;

8) paragrahvi 77¹⁶ lõike 3 teises lauses asendatakse sõnad „korteriomandi omanik teistele kinnisasja kaasomanikele kuuluvate korteriomandi“ sõnadega „korteriuhistu korteriomandite registriosade andmetega tutvumisel, korteriomandi omanik teistele kinnisasja kaasomanikele kuuluvate korteriomandite“;

9) paragrahv 79⁸ tunnistatakse kehtetuks.

§ 4. Maakorraldusseaduse muutmine

Maakorraldusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Maakorralduskava ja maakorraldustoimingu taotluse vorminõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

2) paragrahvi 12 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui kinnisasjade osade vahetamisel või kinnisasja piiri muutmisel ei ole liidetavad ja vahetatavad osad väärtuselt võrdsed, on osalisel, kelle kinnisasjast vahetamiseks eraldatava osa väärtus on suurem kui tema kinnisasjaga liidetava osa väärtus, õigus nõuda väärtuste vahe hüvitamist ühelt või mitmelt osaliselt, kelle kinnisasjaga liidetava osa väärtus on suurem kui nende kinnisasjast vahetamiseks eraldatava osa väärtus. Hüvitis määratakse kindlaks osaliste kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, võib maakorralduse läbiviija korraldada vahetatavate ja liidetavate osade hindamise käesoleva seaduse § 23 lõike 1 alusel. Hüvitis makstakse rahas, kui pooled ei lepi kokku teisiti.“;

3) paragrahvi 16 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Osalisele, kelle ümberkrunditava kinnisasja või selle osa väärtus ümberkruntimise tulemusena väheneb võrreldes selle maakorraldustoimingu eelse väärtusega, makstakse rahalist hüvitist. Hüvitamiskohustus lasub osalistel, kelle kinnisasja või selle osa väärtus ümberkruntimise tulemusena suurenes. Hüvitise määramisel lähtutakse käesoleva seaduse § 23 lõikes 3 nimetatud hindamise tulemustest.“;

4) paragrahvi 23 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Hindamise eesmärk on määrata ümberkrunditava kinnisasja või selle osa väärtus maakorraldustoimingute eelsetes ja maakorralduskavaga määratud piirides. Kui käesoleva seaduse § 16 lõikest 3 tulenevalt erineb moodustatava kinnisasja või selle ümberkrunditava osa väärtus kinnisasja või selle osa endisest väärtusest, siis lähtutakse hüvitiste maksmisel hindamise tulemustest.“.

§ 5. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse § 25 lõike 1 punktis 9 asendatakse sõna „ümberkruntimiskava“ sõnadega „lihtsa maakorraldustoimingu või ümberkruntimiskava“.

§ 6. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2027. aasta 1. juunil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2026. a

Algatab Vabariigi Valitsus 2026. a

(allkirjastatud digitaalselt)